

Ruimte voor het werk van God

Door Theo Hettema

In 2014 had de Weteringkerk besloten dat de gemeente moest toewerken naar een waardige afbouw. Hoe staat het er eind 2015 voor? En kan zo'n afbouw samengaan met waarderende gemeenteopbouw?

Op een gemeentevergadering in juni 2014 was het hoge woord eruit: de Vrije Evangelische Gemeente Weteringkerk te Amsterdam besloot stappen te ondernemen tot waardige afbouw van de gemeente. Dat was een grote stap voor een gemeente die teruggaat op de Vrije Evangelische Gemeente van Jan de Liefde in 1856, in zijn huidige vorm gesticht werd in 1878 en aan de wieg stond van het ontstaan van de Bond in 1881.

Oud en nieuw

Aan dat besluit was heel wat voorafgegaan. Steeds minder mensen moesten de kar van het gemeentelven trekken en dat alles riep de vraag op: waar doen we het nog voor? Wat willen we en wat kunnen we?

In 2011 vroeg de kerkenraad mij om mee te denken over een toekomstperspectief. Dat leidde in 2013 tot het voorstel van een missionair project 'Een rivier vol van vrede voor de Rivierenbuurt'.

De gedachte achter dat project was een tweesporenbeleid: laat de bestaande gemeente zijn loop volgen. Maar maak daarnaast ruimte voor de opbouw van een nieuwe geloofsgemeenschap. Die nieuwe gemeenschap is er niet om de oude te laten voortbestaan, maar kan wel te zijner tijd de fakkel van het getuigenis van de oude gemeente overnemen.

De aangestelde werker trok helaas na een half jaar zijn opdracht in, ondanks een mooie start. Hij had zich verkeken op zijn competenties en de strekking van de opdracht. De stuurgroep en het Amsterdamse netwerk kon niet voldoende handvatten bieden om die taak wel gestalte te geven.

Waardigheid en ruimte

Dat was een domper en het leidde uiteindelijk tot de gemeentevergadering waarin het besluit werd genomen tot 'waardige afbouw'. Daarmee bedoelden we: de afbouw moet niet afgeraffeld worden, maar ook niet eindeloos gerekt.

Een ander veelgebruikt woord is 'ruimte': maken we met onze beslissingen wel ruimte voor het werk van Gods Geest? Door krampachtig een vrije evangelische gemeente in Amsterdam overeind te willen houden kun je God in de weg zitten, die misschien wel nieuwe loten voor ogen heeft. Maar ook: door een (afbouw)plan stug uit te voeren kun je de werkelijkheid van Gods Geest in de weg zitten, die zich niet altijd in onze plannen laat vatten.

Angst en vertrouwen

Bij de aanpak van waarderende gemeenteopbouw gaat het om het vormen van een gezamenlijke droom, en om opereren vanuit vertrouwen in plaats van uit angst. Onze gezamenlijke droom is: waardig met onze erfenis en identiteit omgaan, een bijdrage bieden aan het getuigenis in Amsterdam van Jezus als Heer, ook als de gemeente er niet meer zou zijn.

Met dat doel eenmaal uitgesproken, werd het mogelijk keuzes te maken vanuit vertrouwen in plaats van uit angst. Kiezen vanuit angst zou voor de Weteringkerk hebben betekend: in zee gaan met de eerste de beste koper voor het kerkgebouw, uit angst het anders niet kwijt te zullen raken. Kiezen vanuit vertrouwen betekende voor de Weteringkerk: geen verborgen boodschappen hebben tussen kerkenraad en gemeente en respecteren wanneer mensen andere keuzes maken. Bij elke keuze die we maken houden we voor ogen: hoe bieden we met onze keuze in deze situatie ruimte voor het werk van God?

Wending

De Weteringkerk kreeg contact met de Nederlands-Gereformeerde Kerk Amsterdam-Centrum. Er bleek veel verwantschap te zijn in geloofsbeleving en visie, wat leidde tot gemeenschappelijke Bijbelstudieavonden, een gezamenlijke invulling van de kerkennacht in juni en enkele gezamenlijke diensten. De NGK had een boodschap voor ons: denken jullie als kleine groep niet te min over jezelf? Jullie hebben een heel eigen geluid in Amsterdam!

Dat heeft ons aan het denken gezet. Uiteindelijk heeft dat geleid tot een gemeentevergadering eind augustus. In die vergadering hebben we verzameld wat we *wel* in huis hebben. We hebben zicht op onze identiteit: we zijn gericht op Amsterdam, we geloven vrolijk in Jezus als Heer van ons leven en van de wereld, en we willen eenvoudig dienstbetoon bieden aan de mensen om ons heen.

Wanneer we kijken wat we als 'handjes aan het bed' hebben, moet het ons in 2016 lukken om een kerkenraad van 2-3 personen te hebben en om eens in de maand een vrije evangelische kerkdienst te verzorgen. Voor de overige zondagen verhuren we de kerk aan de NGK (die plotseling in juli uit hun gebouw moesten). We zijn bij elkaar welkom en doen ook door de week dingen samen, maar houden onze eigen verantwoordelijkheid.

Verder dan 2016 kijken we nog even niet. Maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan: een gemeentelid heeft wat voorzichtige contacten voor een missionair project in Amsterdam, en bij de laatste gemeentevergadering meldden zich twee bezoekers als nieuwe leden. Dat voedt het vertrouwen om de toekomst te ontvangen als uit Gods hand, wat dat ook voor de voorgenomen afbouw mag betekenen.

Doordenking

Wat mij fascineert is hoe God werkt in het contingente, d.w.z. in het toevallige, in de dingen die niet algemeen-geldend zijn. De vorm van de Weteringkerk in 2016 wil ik niet aan andere gemeenten als model opleggen. Het enige wat ik kan aanbevelen is: consequent bij iedere keuze over het gemeentelven nadenken: voedt deze beslissing angst of vertrouwen?

Levend vanuit vertrouwen maken we ruimte voor Gods Geest. Dan kan ook een voorgenomen afbouw leiden tot opbouw van Gods werk, hoe de toekomst van de gemeente verder ook zal uitpakken. Wordt vervolgd!

Ds. Theo Hetteema is docent aan het Seminarium en is consulent van de Weteringkerk.